

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування
приватного пансіонату для осіб похилого віку в
м. Шепетівка ТОВ «Промінь життя»

17.02.2025

м. Хмельницький, 2025

I. ВСТУП

У межах реалізації проєкту «Регіональні групи національного превентивного механізму», що здійснюється Секретаріатом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини з метою апробації моделі автономної роботи громадських моніторів у складі регіональних груп під час здійснення повторних відвідувань національного превентивного механізму до місць несвободи, 17.02.2025 регіональною групою НПМ Хмельницької області (далі – РГ НПМ) здійснено повторне відвідування приватного пансіонату для осіб похилого віку в місті Шепетівка ТОВ «Промінь життя» (далі – заклад, пансіонат).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Осередчук Ольга Михайлівна, представник громадської організації, керівник групи НПМ у Хмельницькій області;

Касянюк Алла Анатоліївна, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Пансіонат для осіб похилого віку знаходиться за адресою: вул. Гончарова буд. 63, м. Шепетівка, Шепетівський р-н, Хмельницька обл., 30400.

Під час відвідування з'ясовано, що пансіонат входить до мережі приватних пансіонатів Товариства з обмеженою відповідальністю «Промінь життя», керівником якого є Шпичко Максим Миколайович.

Господарську діяльність у пансіонаті здійснює Товариство з обмеженою відповідальністю «Промінь життя» (далі – ТОВ). Згідно з Випискою з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань основним видом діяльності ТОВ є КВЕД 87.30 «Надання послуг щодо догляду із забезпеченням проживання для осіб похилого віку та осіб з інвалідністю».

На виконання вимог статті 15 Закону України «Про соціальні послуги» пансіонат включено до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг (рішення УСЗН Хмельницької МР від 15.04.2024 № 2400490).

Відвідування НПМ проведено в присутності старшої зміни у пансіонаті Богачук Валентини Григорівни.

Підопічні перебувають у пансіонаті на підставі Договору про надання соціальних послуг (далі – Договір), відповідно до якого предметом договору є надання соціальної послуги підопічному із стаціонарного догляду, оплата за яку покладається на третіх осіб (член родини підопічного, або особа, що забезпечує догляд і допомогу підопічному, який втратив здатність до самообслуговування і потребує соціальної послуги).

Пансіонат розташований у огороженому двоповерховому житловому будинку. Для прогулянок та відпочинку підопічних на свіжому повітрі облаштована прилегла територія, на якій встановлені лави (фото 1, 2).

У будівлі пансіонату наявні засоби первинного пожежогасіння.

Заклад розрахований на перебування 26 осіб. На день відвідування у пансіонаті перебували 25 осіб (6 чоловіків, 19 жінок), із яких 10 – ліжкові хворі та 2 особи внутрішньо переміщені, віком від 55 до 97 років.

Загальна чисельність працівників закладу складає 8 осіб. Під час робочої зміни у пансіонаті перебувають 4 працівники з числа обслуговуючого персоналу (з яких 3 санітарок та одна кухар), які цілодобово здійснюють догляд за підопічними, а також адміністратор.

Вартість перебування в пансіонаті однієї особи становить від 9 до 9,5 тис. грн.

На кожного підопічного в пансіонаті ведеться особова справа.

Персонал пансіонату допомагає у дотриманні підопічними режиму прийому лікарських засобів за призначенням лікаря. Забезпечення підопічних медичними препаратами чи іншими діагностичними послугами здійснюється їх родичами/близькими. При необхідності надання медичної допомоги персонал пансіонату зв'язується з родичами/близькими підопічного та здійснює виклик екстреної медичної допомоги.

З метою забезпечення мобільної медичної допомоги підопічним пансіонату ТОВ «Промінь життя» укладено із приватним підприємством «Сілиця» договір про співробітництво та надання медичних послуг № 1 від 02.01.2025 (далі - Підприємство).

Лікарські засоби, які приймають підопічні, зберігаються в кожного підопічного у приліжковій тумбочці, з розписаними схемами прийому лікарських препаратів.

Під час відвідування опитані підопічні повідомили, що персонал допомагає в прийомі ліків відповідно до рекомендацій сімейного лікаря, а при необхідності надання медичної допомоги персонал закладу зв'язується з родичами/близькими підопічного.

У закладі організовано триразове харчування.

У приміщеннях закладу та санітарно-гігієнічних кімнатах чисто. Працівниками проводиться належне прибирання в житлових кімнатах та приміщеннях загального користування (фото 3, 4).

Кімнати закладу розраховані на проживання від 4 до 6 осіб. Житлові кімнати обладнані частково до потреб підопічних: наявні функціональні ліжка, функціональні приліжкові тумби, персональні засоби технічної реабілітації тощо. Персоналом закладу забезпечується відповідний догляд за особами похилого віку: надається допомога у годуванні, здійсненні індивідуальних санітарно-гігієнічних процедур.

Група НПМ провела особисте конфіденційне спілкування з 12 підопічними та 4 працівниками закладу. Підопічні під час відвідування мали доглянутий

зовнішній вигляд, були відкриті та зацікавлені в спілкуванні. Скарг на неналежне поводження, якість догляду та умови проживання від підопічних не надходило.

Попередні зауваження:

Попереднє відвідування групи НПМ здійснювалось 22.11.2023 року, за результатами якого виявлені порушення прав людини, зокрема:

1. Порушення права на життя та безпеку (закладом не здійснено заходів зі спорудження, обладнання захисних споруд цивільного захисту (підвальних та інших заглиблених приміщень). Окрім того, під час оголошення сигналу «Повітряна тривога» у регіоні підопічні продовжують перебувати у житлових кімнатах).

2. Порушення права на свободу та особисту недоторканність (невідповідна форма договорів про надання соціальної послуги. У закладі укладають договори про надання соціальних послуг з родичами дієздатних отримувачів соціальних послуг за відсутності підтвердження повноважень бути законними представниками).

3. Порушення права на охорону здоров'я (у закладі відсутні окремі приміщення ізоляторів; використання лікарських засобів, термін придатності яких минув, відсутність ліцензії на здійснення медичної практики чи договору про надання медичної допомоги із закладом охорони здоров'я).

4. Порушення права на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, житло (відсутні приліжкові столики, відсутні ширми для забезпечення приватності під час здійснення індивідуальних гігієнічних процедур. Виявлено перенаселення в окремих приміщеннях, що є порушенням норми житлової площі на особу).

5. Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (пансіонат не пристосований до потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, а саме: заклад не обладнано ліфтами або підйомниками; відсутній пандус на шляху руху до вхідної зони будинку; коридори закладу не обладнані поручнями; у санітарно-гігієнічній кімнаті не облаштовано штанги поворотні або відкидні сидіння поруч з унітазом; відсутня тривожна сигналізація).

6. Невнесена інформація про діяльність пансіонату до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг.

7. Порушення права на вільний розвиток своєї особистості (відсутня дозвілєва діяльність та денна зайнятість підопічних).

Станом на 17.02.2025 року адміністрацією закладу порушення виявлені під час попереднього відвідування усунуті частково, а саме: частково приведено діяльність пансіонату у відповідність до положень Закону України «Про соціальні послуги», Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185 (далі – Критерії діяльності), та Державного стандарту стаціонарного догляду за

особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198 (далі – Державний стандарт); договори про надання соціальних послуг, які укладаються у пансіонаті, приведені до затвердженої наказом Міністерства соціальної політики України від 23.12.2020 № 847 форми Типового договору про надання соціальних послуг; укладено договір про співробітництво та надання медичних послуг із приватним підприємством, який згідно з ліцензією Міністерства охорони здоров'я України провадить господарську діяльність з медичної практики; частково дотримано вимоги ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», встановлено пандус.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

1. У ході відвідування встановлено, що у пансіонаті відсутня захисна споруда (укриття), яка має забезпечувати можливість безпечного перебування підопічних у разі оголошення сигналу повітряної тривоги, що не відповідає вимогам пункту 7 розділу XVII Державного стандарту, абзацу другому підпункту 2 пункту 5 Критеріїв діяльності та Вимогам з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579.

При цьому, на цокольному поверсі, яке могло б бути облаштоване як укриття, розміщені пральня та кімната для персоналу (фото 5).

2. Підопічні, які відносяться до маломобільних груп населення, у разі оголошення сигналу «Повітряна тривога» продовжують перебувати у житлових кімнатах, в тому числі на другому поверсі, що унеможливорює їх швидку евакуацію у разі виникнення надзвичайної ситуації. Не застосовується до них і «Правило двох стін», оскільки частина з них не здатна самотійно, без сторонньої допомоги, підвестися з ліжка.

Порушення права на свободу та особисту недоторканність (стаття 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 29 Конституції України).

3. Згідно зі статтею 22 Закону України «Про соціальні послуги» договір про надання соціальних послуг укладається в письмовій формі між надавачем та отримувачем соціальних послуг чи його законним представником. Під час ознайомлення з документацією пансіонату виявлено, що не всі договори укладаються із замовниками послуг, що суперечить вимогам наказу Міністерства соціальної політики України від 23.12.2020 № 847, яким затверджено Типовий договір про надання соціальних послуг. При цьому, адміністрація пансіонату не вимагає від замовників послуг документів, які б

надавали їм право здійснювати представництво прав та інтересів підопічних, як отримувачів соціальної послуги стаціонарного догляду відповідно до вимог статті 237 Цивільного Кодексу України. Відтак, підстави для підписання договорів третіми особами у пансіонаті відсутні (фото 6).

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України).

4. Відповідно до пункту 1 розділу VIII Державного стандарту, зміст соціальної послуги стаціонарного догляду передбачає спостереження за станом здоров'я та організацію надання медичної допомоги, у тому числі відповідно до призначень лікарів. Утім у пансіонаті відсутні листки призначень лікарських препаратів підопічним, тому не можливо встановити, чи підопічні пансіонату отримують в повному обсязі призначені їм ліки/лікування.

5. Під час вибіркової перевірки медичних препаратів виявлено, що у пансіонаті використовують для лікування та надання невідкладної медичної допомоги лікарські засоби, термін придатності яких минув (фото 7).

6. У пансіонаті порушено вимоги Заходів та засобів щодо попередження інфікування при проведенні догляду за пацієнтами, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 03.08.2020 № 1777, які обов'язкові для всіх закладів, що надають соціальні послуги незалежно від форми власності та підпорядкування. Зокрема у закладі не облаштовані окремі приміщення для ізоляції осіб з інфекційними захворюваннями, що порушує вимогу щодо забезпечення належних умов для своєчасної ізоляції таких осіб і попередження поширення інфекцій серед підопічних та персоналу.

Порушення права на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, житло (стаття 48 Конституції України).

7. Групою НПІМ виявлено перенаселення підопічних в окремих житлових кімнатах, що є порушенням норми житлової площі на особу, встановленої на рівні 8-10 м², та не відповідає вимогам ДБН В.2.2-18:2007 «Будинки і споруди. Заклади соціального захисту населення» (далі – ДБН В.2.2-18:2007) (фото 8).

8. У житлових кімнатах, у яких проживає більше, ніж одна особа, відсутні ширми для забезпечення приватності під час здійснення індивідуальних гігієнічних процедур, що є порушенням пункту 34 розділу III Стандартів Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводження чи покарання.

9. Організація харчування підопічних в пансіонаті забезпечується власними потужностями. Продукти закупаються і використовуються для приготування їжі і зберігаються в холодильних камерах з порушенням правил товарного сусідства та без відповідного маркування, що не відповідає вимогам статті 49 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» (фото 9).

10. В закладі не здійснюється бракераж готової продукції. Не визначено осіб, які уповноважені на допуск готової продукції для її видачі підопічним, не відбираються добові проби страв.

11. Всупереч вимогам статті 48 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» під час відвідування групі НПМ не надано медичних книжок працівників кухні пансіонату, які б свідчили про проходження ними попереднього медичного огляду.

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

12. Пансіонатом порушуються вимоги ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», а саме: внутрішні сходи в житловому будинку не обладнані підйомниками, що унеможлиблює організацію прогулянок для маломобільних груп населення, які проживають на другому поверсі пансіонату; коридори не обладнані поручнями для зручності пересування; у санітарно-гігієнічних кімнатах пансіонату також відсутні поручні поряд з унітазом; сходинок не мають відповідного контрастного маркування у відношенні до інших сходиночок сходового маршу (фото 10).

Порушення прав осіб похилого віку на отримання послуг стаціонарного та паліативного догляду відповідно до вимог законодавства (Закон України «Про соціальні послуги», Державний стандарт стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності).

13. Відповідно до вимог статті 22 Закону України «Про соціальні послуги» складаються індивідуальні плани надання соціальної послуги стаціонарного догляду. Однак під час вибіркового ознайомлення з особовими справами підопічних встановлено, що не у всіх підопічних розроблено індивідуальні плани. Окрім цього, в планах не визначена оцінка індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги.

Порушення права на вільний розвиток своєї особистості (стаття 23 Конституції України).

14. Статтею 23 Конституції України передбачено, що кожна людина має право на вільний розвиток своєї особистості, якщо при цьому не порушуються права і свободи інших людей, та має обов'язки перед суспільством, у якому забезпечується вільний і всебічний розвиток її особистості. При цьому, дозвілля підопічних пансіонату є вкрай обмеженим та зводиться, переважно, до перегляду телебачення та слухання радіо. В закладі відсутня бібліотека, немає умов для зайняття спортом.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Товариству з обмеженою відповідальністю «Промінь життя» в особі директора Шпичку М.М.:

облаштувати укриття для підопічних та працівників закладу з урахуванням вимог чинного законодавства;

забезпечити дотримання безпекових заходів під час оголошення сигналу «Повітряна тривога» у регіоні;

привести у відповідність договори, які укладено у пансіонаті про надання послуг, до затвердженої наказом Міністерства соціальної політики України від 23.12.2020 № 847 форми Типового договору про надання соціальних послуг;

складати індивідуальні плани надання соціальної послуги стаціонарного догляду на підставі результатів комплексного визначення та оцінки індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги;

здійснити облаштування житлового корпусу відповідно до норм ДБН В.2.2-40:2018;

здійснити заходи щодо забезпечення дозвілєвої діяльності та денної зайнятості підопічних;

забезпечити дотримання права підопічних на приватність, зокрема оснастити всі житлові кімнати, у яких проживають ліжкові хворі, ширмами;

забезпечити дотримання персоналом вимог щодо правил зберігання медикаментів;

обладнати ізолятор для інфекційно хворих підопічних;

дотримуватися вимог Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», контролювати якість продуктів та організацію харчування підопічних;

здійснювати бракераж готової продукції, забезпечити проходження працівників медичного огляду.

Додатки: фотоматеріали – на 2 арк. в 1 прим.

**Керівник регіональної групи
НПМ у Хмельницькій області**

Ольга ОСЕРЕДЧУК

Фотоматеріали

Фото 1

фото 2

Фото 3

фото 4

Фото 5

Фото 6

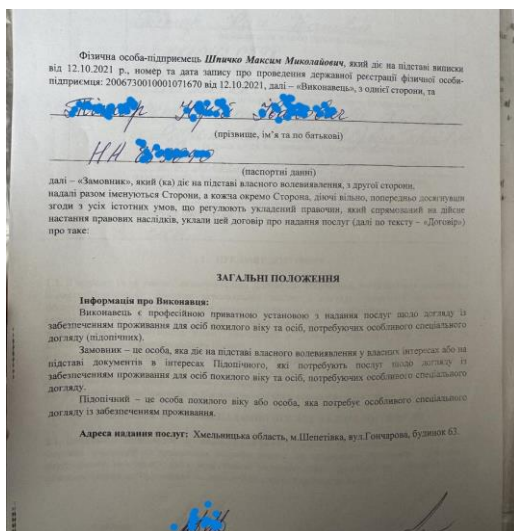

фото 7

Фото 8

фото 9

Фото 10

